

Uddrag fra tekster om Husserl

- omhandlende metoden *eidetisk variation* (også kaldet *eidetisk reduktion*).

[Uddrag fra *Husserls Fænomenologi*, af Dan Zahavi, Gyldendal.]

[Først en passage om objektets perspektiviske fremtrædelse:]

"Tager vi en fysisk genstand, såsom min fyldepen, så er den karakteriseret ved sin *perspektiviske fremtrædelse*. Når vi perciperer en genstand må vi altid skelne imellem det, som fremtræder, og selve fremtrædelsen, eftersom genstanden aldrig fremtræder i sin totalitet, men altid viser sig ud fra et begrænset perspektiv. Ikke i den forstand, at den skjuler sig bag fremtrædelsen og heller ikke i den forstand, at den blot er summen af alle fremtrædelserne, men i den forstand, at den er det gennemgående identitetsprincip, som forbinder alle de forskellige fremtrædelser."

[Og senere om den eidetiske variation / reduktion:]

"Denne variation skal forstås som en form for avanceret begrebsanalyse, hvor vi ved fantasiens hjælp forsøger at forestille os objektet anderledes end det faktisk er. Før eller siden vil vi imidlertid støde på grænser, som ikke kan varieres, dvs. forandres og overskrides, uden at det undersøgte ophører med at være en genstand netop af den pågældende type. Variationen tillader os således at skelne mellem objektets tilfældige egenskaber, dvs. de egenskaber som også kunne være anderledes, og dets væsenstræk, dvs. de invariante strukturer, som udgør dets væsensidentitet. Ifølge Husserl kan jeg opnå en essentiel indsigt, en væsensskuen, når jeg via den eidetiske variation får kortlagt det spillerum, inden for hvilken objektet kan forandre sig uden at miste sin væsensidentitet, dvs. når jeg får afdækket de invariante strukturer, som udgør objektets væsen."

[Uddrag fra *Maurice Merleau-Ponty og fænomenologien*, af Niels Egebak, Perspektiv, vol. 12, no. 3, pp. 34-37, 1964:]

"Man kan betragte Husserls tænkning som et forsøg på en radikalisering af Descartes' metodiske tvivl [...] Hans fremgangsmåde er den samme som Descartes' : han betvivler alt eksisterende — han reducerer det, eller sætter det i parentes, som det hedder i hans terminologi — det betyder ikke, at han benægter verdens eksistens, han lader den blot for en tid ude af betragtning for udelukkende at beskrive, hvad der viser sig for hans bevidsthed, selve tingen, eller fænomenet som sådant, uden at komme med forhastede hypoteser om forbindelsen mellem fænomenerne og den væren, de er fænomener af. Det gælder for ham at finde frem til og redegøre for det før-refleksive, det før-objektive, som erkendelsen og videnskaben hviler på, men som de straks får til at forsvinde, når de begynder at tale om det. [...] Det er f.eks. ikke den empiriske videnskab muligt alene på grundlag af sin egen metode at gå fra en perciperet gul farve til selve farven »gul«, altså til den gule farves essens; men vil den have objektiv gyldighed, og vil den undgå at ende i skepticisme, bliver den nødt til at tage dette skridt, som den ikke kan begrunde empirisk. Ved hjælp af det, Husserl kalder »den eidetiske reduktion« kan fænomenologien derimod beskrive og begrunde denne essens gennem en fri imaginær variation af det iagttagne, hvormed man i fantasien prøver at borttænke de enkelte elementer, der udgør det, for at fastslå, hvad der er uundværligt, for at der overhovedet kan blive tale om en iagttagelse — en farve kan f.eks., ikke iagttages uafhængigt af den overflade den dækker. Udstrækningen er altså essentiel for objektet farve, det hører til objektet »farve«s essens at have udstrækning. I kraft af den eidetiske reduktion viser fænomenologien sig da at være en mere radikal og derfor bedre grundet metode end den empiriske. For den er i modsætning til den i stand til at redegøre for, hvad der ikke viser sig for de fem sanser, men ikke desto mindre erfares direkte ved perceptionen som det, uden hvilket, perceptionen ikke er mulig: essenserne har altså ikke metafysisk karakter, de viser sig i en levet intuition som tilhørende selve fænomenerne, ikke som deres forudsætning, men — netop — som deres væsen."